

SANGASTE VALD

Konsolideeritud majandusaasta aruanne

01.01.2013 - 31.12.2013

Aruandekohustuslase nimetus: SANGASTE VALLAVALITSUS

Registrikood: 75015752

Aadress: Valga mnt 7 Sangaste alevik Sangaste vald Valgamaa 67013

Telefon: 766 8040

Faks: 766 8041

E-post: sangaste@sangastevv.ee

Interneti kodulehekülg: www.sangaste.ee

Vallavanem: Kaido Tamberg

Audiitor: Audiitorbüroo ELSS AS

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	8
Konsolideeritud bilanss	8
Konsolideeritud tulemiaruanne	9
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	10
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	11
Eelarve täitmise aruanne	11
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad.....	13
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused	13
Lisa 2. Raha ja selle ekvivalendid	18
Lisa 3. Maksud, lõivud, trahvid.....	19
Lisa 4. Muud nõuded ja ettemaksed	20
Lisa 5. Osalused	21
Lisa 6. Kinnisvarainvesteeringud	22
Lisa 7. Materiaalne põhivara	23
Lisa 8. Muud võlad ja ettemaksed.....	25
Lisa 9. Tingimuslikud varad ja kohustused.....	25
Lisa 10. Laenukohustused	25
Lisa 11. Tulud kaupade ja teenuste müügist	27
Lisa 12. Saadud toetused	28
Lisa 13. Muud tegevustulud	30
Lisa 14. Antud toetused.....	30
Lisa 15. Tööjõukulud	31
Lisa 16. Muud tegevuskulud	32
Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega	33
Lisa 18. Bilansipäevajärgsed sündmused.....	34
MTÜ laenukoormus on ka bilansijärgselt suurenenud 38 000 euro võrra, investeerimislaenu limiit on 75 000 eurot, mida kasutatakse hoone renoveerimiseks ja uute pansionaadi kohtade loomiseks.	34
Lisa 19. Vallavalitsuse konsolideerimata aruanded	35
Lisa 20. Selgitused eelarve täitmise aruandele.....	38
MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI	40

TEGEVUSARUANNE

Sangaste vald on omavalitsusüksus, mille täitevorganiks on Sangaste Vallavalitsus. Tulenevalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada vallas sotsiaalabi ja sotsiaalteenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, vallasisest ühistransporti ja valla teede korrashoidu, kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.

Sangaste valla pindala on 144,7 km², elanike arv seisuga 31.12.2013. a on 1346, külasid 13, alevikke 1. Sangaste valla suuremad asulad on Sangaste alevik (213 elanikku) ja Keeni küla (303 elanikku). Naabervaldadeks on Tõlliste vald, Õru vald, Urvaste vald ja Otepää vald.

Sangaste valla asutused

Sangaste vallas pakub põhiharidust Keeni Põhikool (2012/2013 õppeaastal 112 õpilast). Sangaste alevikus asub Sangaste Lasteaed Kratila (2 rühma 33 lapsega). Seltsitegevust pakub Sangaste alevikus asuv seltsimaja ning Sangaste Raamatukogu ja Keeni Raamatukogu.

Sangaste valla konsolideerimisgrupp

1. septembrist 2011. a andis Sangaste Vallavalitsus MTÜ-le Sangaste Asundused üle Sangaste Pansionaadi tegevuse. Sangaste Pansionaadis on võimalik pakkuda hooldust 53 inimesele. Sangaste vald on MTÜ Sangaste Asundused liige alates juunist 2011 olulise mõjuga, teiseks liikmeks on OÜ Sanva.

31. detsembri 2013. a seisuga oli MTÜ-l Sangaste Asundused 35 hoolealust. MTÜ Sangaste Asundused tuludeks 2013. aastal oli 302 195 eurot ja kuludeks 246 895 eurot. 2013. aasta tuleml oli 55 300 eurot. MTÜ Sangaste Asundused konsolideeritakse rida-realt meetodil.

Sangaste valla tegevuse aluseks on arengukava, mille alusel koostatakse vallaeelarve. Eelarve võeti vallavolikogu poolt vastu 28. veebruaril 2013. a tulude mahus 1 355 671 eurot, kulude mahus 1 296 338 eurot. 26. september 2013. a võeti vallavolikogus vastu lisaelarve, milles vähendati tulude mahtu 32 588 euro ja kulude mahtu 35 604 euro võrra. Sangaste valla 2013. aasta lõplikuks eelarve mahuks kujunes tulude osas 1 323 083 eurot ja kulude osas 1 260 734 eurot. 2013. aasta lõpu vabaks jäagiks kujunes 13 730 eurot.

2013. aastal töötas vallavalitsuses ja kõikides vallavalitsuse hallatavates asutustes kokku 51 inimest, sealhulgas vallavalitsuse ametnikke 8, vallavalitsuse töötajaid 9, haridustöötajaid (sh. Sangaste Lasteaed) 32 ning sotsiaalvaldkonna töötajaid 2. Kokku arvestati töötasu koos maksudega 576 439 eurot. Erisoodustuse maksudega maksustati haridustöötajate (Keeni Põhikooli kahe õpetaja õppelaenude kustutamine) summas 1363 eurot. Vallavalitsuse liikmed on vallavanem, abivallavanem, pearaamatupidaja.

Volikogu liikmetele töötasu ei arvestatud. Volikogu esimehele arvestati hüvitist.

MTÜ Sangaste Asundused töötas kokku 15 inimes, 14 töötajat ning 1 juht. Kokku arvestati töötasu koos maksudega 110 395 eurot.

**Konsolideerimisgrupi tähtsamad
finantsnäitajad (eurodes)**

	2013.a.	2012.a.	2011.a.	2010.a.	2009.a.
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	3 809 827	3 293 767	3 393 970	3 335 932	3 085 271
Kohustused aasta lõpus	1 234 326	916 628	1 010 468	747 127	838 073
Laenud aasta lõpus	736 413	592 493	570 883	416 448	398 809
Netovara aasta lõpus	2 575 502	2 377 139	2 383 502	2 588 806	2 247 197
Tulemiaruaude näitajad				0	0
Tegevustulud	1 826 065	1 652 253	1 431 650	1 849 156	1 565 516
<i>sh. sihtfinantseeringud</i>	907 949	767 728	560 947	1 103 435	802 155
Tegevuskulud	1 614 915	1 548 440	1 620 663	1 493 743	1 376 210
Tulem	198 362	-67 994	-189 013	355 413	189 306
Rahavoo aruaude näitajad					
Tagasimakstud laenud	101 095	80 041	68 340	38 667	41 223
Muud näitajad					
Likviidsus (raha / lühiajalised kohustused; kordades)	0,03	0,03	0,06	0,05	0,04
Lühiajaline maksevõime (käibevara / lühiajalised kohustused; kordades)	0,23	0,38	0,42	0,48	0,27
Kohustuste osakaal varadest %	32	28	30	22	27
Laenukohustuste osakaal varadest %	19	18	17	12	13
Piirmäärade täitmine konsolideeritud näitajate alusel					
Põhitegevuse tulem*	201 409	8 657			
Netovõlakoormus**	739 724	609 613			
Piirmäärade täitmine konsolideerimata näitajate alusel					
Põhitegevuse tulem*	139 021	55 822			
Netovõlakoormus**	664 276	510 122			

*Põhitegevuse tulem – põhitegevuse tulude ja kulude vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS § 32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär on vastavalt KOFS § 33 null (st ei tohi olla negatiivne)

**Netovõlakoomus – KOFS § 34 alusel arvestatud kohustuste ning KOFS § 36 alusel arvestatud likviidsete varade vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS § 32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär on 60% põhitegevuse tuludest.

Ülevaade arengukava täitmisest

Sangaste valla arengukava on valla üldine tegevusjuhised aastateks 2012-2018, mis määratleb vallavolikogu ja -valitsuse tegevuse ja eesmärgid ning eesmärkide saavutamiseks vajalikud pika- ja lühemaajalised tegevused.

Ettenähtud suurematest projektidest said ellu viidud:

- Külateede hooldus- ja remontimine mahus 37 000 eurot
- Kergliiklustee ehitamine summas 336 654 eurot
- Keskasulate tänavavalgustuse rekonstrueerimine 5000 eurot
- Keeni kaugsooja katlamaja väljaehitus summas 89 665 eurot

Suuremad projektid millele otsitakse jätkuvalt rahastus võimalusi:

- Mänguväljaku rajamine Keeni 2000 eurot
- Päikesepaneelide ja kütte paigaldamine Keeni Põhikoolile ja Keeni noortekeskusele 10 000 eurot
- Sangaste aleviku puhkeala väljaehitamine, detailplaneeringu koostamine 5000 eurot
- Tuletõrjedepoo rajamine 6000 eurot
- Mõisakompleksi veetorni ja ringtalli restaureerimine 500 000 eurot

Peamised tegevusvaldkonnad arengukavas:

Haridus

Sangaste vallas tegutseb kaks haridusasutust Sangaste Lasteaed Kratila ja Keeni Põhikool. Sangaste Lasteaed Kratilas käis 2013. aastal 33 last, lasteaias on kaks rühma (sõime- ja liitühm). Suuremaid projekte 2013. aastal ei toimunud. Planeeritud tegevustest jäi vahendite

nappuse tõttu ellu viimata mänguväljaku uuendamine. Lähiaastate prioriteedid on lastaia maja renoveerimine ja õueala uuendamine. Teostatud sai poole maja ulatuses elektrisüsteemi uuendus summas 5342 euroga. Lastevanemate osalusel tehti jooksev remont muusika-ja võimlemissaalis, kus vahetati aknad(14 tk), mis osteti 1923 euroga. Osteti juurde kaks sahtelvoodit (6 voodikohaga).

Keeni Põhikoolis käis 2011/2012 õppeaastal 124 last ja 2013. aasta sügisel alustas kooliteed 112 last. Suurematest projektidest jätkus SA Archimedes rahastatud Comeniuse projekt kogusummas 8 000 eurot.

2013. aastaks oli prioriteediks korrastada majaesised kõnniteed, ehitada uus trepp, teha majasisene kapitaalremont, välja vahetada vananenud elektrisüsteemid, uuendada poiste tööõpetuse kabinet, vahetada võimlas pörand ja teha siseremont ning mänguväljaku ehitamine. Teostatud sai esitrepi renoveerimine koos kaldtee ehitamisega 5200 eurot, renoveeriti elektrisüsteemi 1000 euro eest. Uuendati arvutiklassis arvuteid 2 000 euroga, millest Tiigrihüppe projekti toetus 1000 eurot. Parandati õpilaste füüsilist õpikeskkonda- esimese klassi õpilastele tervisekaitseõuetele vastavad kooli laud- ja toolid 2 000 eurot. Jätkus projekt INNOVE karjäärinõustamine 1 000 eurot.

Teed ja transport

Sangaste valla avalikes kasutuses olevate teede pikkus on ca 85 km. Valla teid korrastatakse jooksvalt vallaelarvest. Suuremaks investeeringuks on 2012. aastal alustatud Sangaste-Keeni kergliiklustee ehitus. EAS rahastas projekti 182 000 euroga, tee kogumaksumuseks planeeriti 2010-dal aastal ca 400 000 eurot, kuid kogumaksumus hankemenetluses hindade vahepealse tõusu tõttu kujunes ligikaudu 511 000 eurot, millest viimane osa makstakse 2014. aastal summas 120 000 eurot.

Heakord

Arengukavas ettenähtud tegevustest viidi ellu Keeni kaugkütte katlamaja väljaehitus, mis 2012. aastal jäi ellu viimata. KIK rahastab projekti 200 000 euroga. Kulutusi 2013. aastal tehti 89 665 eurot.

Turism

Sangaste vallale kuulub Sangaste lossikompleks, mille juurde on loodud SA Sangaste Loss, mis pakub erinevaid vabaaja veetmise võimalusi (majutust, toitlustust, ürituste korraldamisi, safareid jne).

2013. aastal saadi toetus EU fondist EST-LAT-RUS projekti raames Sangaste lossi talveaia renoveerimiseks. Objekt valmib 2014. aastal. Kokku läks investering maksma ca 324 000 eurot, mida 90% ulatuses rahastab EU.

Töötud

Registreeritud töötuid oli Sangaste vallas 31.12.2013 seisuga 40. 2012. aastal saadi rahastus ESF-ist projektile „Noorte ja vanemaaliste tööhõive suurendamine”, projekt lõppes 2013. aasta juunis. Projekt oli suunatud noortele vanuses 16-24 ja vanemaalistele vanuses 50-74. Kokku läks projekt maksma 95 345 eurot (Sangaste valla osalus 15 299 eurot). Lisaks on Sangaste Vallavalitsuse poolt eraldatud ruumid töötute tööharjutuste läbiviimiseks (naiste töötuba); meeste tööruumid asuvad Sangaste Pansionnadis. Pikemaajaliseks eesmärgiks on jätkuvalt töötutega aktiivne tegelemine ja tööhõive suurendamine, lisaks tehakse koostööd kohalike ettevõtjatega.

Sotsiaalhoolekanne

Siia alla kuuluvad eakad, lastega pered ja puudega inimesed.

Valla eelarvest toetatakse iga aasta eakate seltsitegevust ca 1000 euroga. Vallavalitsus käib isiklikult õnnitlemas sünnipäeva puhul eakaid, kes saavad vähemalt 95. aastaseks.

Sangaste vallas makstakse hooldajatoetust ja täiendavat toetust puudega isikule tema hoolduskulude katteks. Tööle on võetud koduhooldustöötaja, kes vajadusel pakub ka tugiisikuteenust psüühilise puudega isikutele. Käivitatud on omastehooldajate tugirühm.

Alates 2012. aastast makstakse sünnitoetust kahes osas, lapse sündides ja lapse 18 kuu vanuseks saamisel. Nn. lusikapeo asemel külastavad volikogu esimees ja vallavanem perekondi nende kodus. 2013. aasta kevadel toimus beebikool lastele, kes sündisid 2012. aastal. Mujal põhikoolides ja gümnaasiumides õppivatele lastele hüvitatakse pool kodu ja kooli vahelistest sõidukuludest. Kui laps on pärit suurperest, hüvitatakse sõidukulud täielikult. Valla eelarvest määratakse vajadusel ühekordseid toetusi, millest suure osa moodustavad toetused Keeni Põhikooli pikapäevarühma toidukulu katteks. 2013. aastal hakkas Keeni Põhikool õpilastele pakkuma ka hommikuputru.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud bilanss

Eurodes

	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Varad		3 809 828	3 293 768
Käibevara		143 587	154 245
Raha	2	17 078	10 622
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	3	59 434	56 679
Muud nõuded ja ettemaksed	4	67 075	86 944
Põhivara		3 666 241	3 139 523
Osalus sihtasutustes	5	300	300
Muud nõuded ja ettemaksed	4	2 474	3 242
Kinnisvarainvesteeringud	6	64 453	68 226
Materiaalne põhivara	7	3 599 014	3 067 755
Kohustused ja netovara		3 809 828	3 293 768
Kohustused		1 234 326	916 629
Lühiajalised kohustused		621 925	404 297
Võlad tarnijatele		450 156	256 328
Võlad töövõtjatele		3 698	8 316
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	8	44 058	59 492
Laenukohustused	10	124 013	80 161
Pikaajalised kohustused		612 401	512 332
Laenukohustused	10	612 401	512 332
Netovara		2 575 502	2 377 139
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem		2 377 140	2 445 133
Aruandeaasta tulem		198 362	-67 994

Konsolideeritud tulemiaruanne

Eurodes

	Lisa	2013	2012
Tegevustulud		1 826 064	1 652 252
Maksutulud	3	583 003	560 142
Tulud kaupade ja teenuste müügist	11	319 881	318 091
Saadud toetused	12	907 949	767 728
Muud tegevustulud	13	15 231	6 291
Tegevuskulud		-1 614 914	-1 548 439
Antud toetused	14	-84 270	-85 423
Tööjõukulud	15	-688 197	-669 827
Muud tegevuskulud	16	-710 910	-664 495
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	6,7	-131 537	-128 694
Tegevustulem		211 150	103 813
Finantstulud ja -kulud		-12 788	-171 807
Intressikulu	10	-12 728	-17 774
Tulem osalustelt	5	0	-154 043
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	2	4	10
Muud finantstulud- ja kulud		-64	0
Aruandeaasta tulem		198 362	-67 994

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Eurodes

Rahavood põhitegevusest	Lisa	2013	2012
Tegevustulem		211 150	103 813
<u>Korrigeerimised:</u>			<u>Korrigeeritud</u>
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	6,7	131 537	128 694
Põhivara soetuse käibemaksukulu	16	122 470	25 262
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	7,13	-8 432	741
Muud muutused netovaras		0	3 221
Valitseva mõju kadumine	5	0	26 903
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks (tulu)	12	-252 815	-246 352
Korrigeeritud tegevustulem		203 910	42 282
Põhitegevusega seotud käibevara netomuutus	3,4	17 114	21 871
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus	7,8 ja bilanss	-6 988	-67 635
Kokku rahavood põhitegevusest		214 037	-3 482
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara eest	7	-437 963	-176 199
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	7	10 768	2 179
Laekunud osaluse müügist		0	6 500
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	12	88 482	66 948
Laekunud intresse ja muid finantstulusid	2	4	12
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-338 709	-100 560
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	10	246 205	193 794
Tagasi makstud saadud laene	10	-101 094	-80 041
Tasutud kapitalirendi põhiosa makseid	10	-1 190	-8 642
Tasutud intresse ja muid finantskulusid	10	-12 793	-17 774
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		131 128	87 337
Rahavood kokku		6 456	-16 705
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul		10 622	27 327
Raha ja selle ekvivalentide muutus		6 456	-16 705
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	2	17 078	10 622

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

Eurodes

	Lisa	Vähemus- osa	Akumuleeritud tulem	Netovara kokku
Saldo 31.12.2011		984	2 382 517	2 383 501
Sihtfinantseerimise arvestuspõhimõtte muutus	1	0	59 396	59 396
Muud muutused		0	3 220	3 220
Osaluse müük	5	-984	0	-984
Aruandeaasta tulem		0	-67 994	-67 994
Saldo 31.12.2012		0	2 377 139	2 377 139
Aruandeaasta tulem		0	198 362	198 362
Saldo 31.12.2013		0	2 575 501	2 575 501

Eelarve täitmise aruanne

Eurodes

Eelarve täitmise aruanne on koostatud linnavalitsuse kui juriidilise isiku kohta ja vastab oma koosseisult konsolideerimata finantsaruannetele (vt lisa 19).

Eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhisel printsiibil ning see ei ole konsolideerimata finantsaruannetega võrreldav (vt ka lisa 1). Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa nr 20.

Eelarve täitmise aruanne on esitatud järgmisel leheküljel.

	Esiagne eelarve	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
Põhitegevuse tulud			
Maksutulud	580 000	573 000	580 281
<i>Füüsilise isiku tulumaks</i>	530 000	523 000	526 813
<i>Maamaks</i>	50 000	50 000	53 468
Tulud kaupade ja teenuste müügist	184 300	167 300	152 994
Saadud toetused tegevuskuludeks	588 871	580 183	765 038
<i>Tasandusfond</i>	187 380	187 380	187 380
<i>Toetusfond</i>	269 491	272 940	272 940
<i>Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	132 000	119 863	304 718
Muud tegevustulud	2 500	2 600	1 720
Põhitegevuse tulud kokku	1 355 671	1 323 083	1 500 033
Põhitegevuse kulud			
Antud toetused	-121 792	-145 229	-134 062
<i>Sotsiaalitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele</i>	-66 467	-66 467	-56 623
<i>Subsiidiumid ettevõtlusega tegelevatele isikutele</i>	-38 891	0	0
<i>Sihotstarbelised toetused tegevuskuludeks</i>	0	-46 791	-60 282
<i>Mittesihotstarbelised toetused</i>	-16 434	-31 971	-17 157
Muud tegevuskulud	-1 174 546	-1 125 411	-1 097 756
<i>Personalikulud</i>	-553 659	-558 308	-577 910
<i>Majandamiskulud</i>	-615 656	-566 872	-519 000
<i>Muud kulud</i>	-5 231	-231	-9
<i>sh reservfond</i>	-5 231	-231	0
Põhitegevuse kulud kokku	-1 296 338	-1 270 640	-1 231 981
Põhitegevuse tulem	59 333	52 443	269 052
Investeeringustegevus			
Põhivara müük	0	0	10 768
Põhivara soetus	-584 427	-801 927	-583 643
Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine	467 132	537 132	151 643
Finantstulud	10	0	3
Finantskulud	-7 550	-9 550	-9 326
Investeeringustegevus kokku	-124 835	-274 345	-430 555
Eelarve tulem (ülejäak (+) / puudujääk (-))	-65 502	-221 902	-161 503
Finantseerimistegevus			
Kohustuste võtmine	120 732	290 732	246 206
Kohustuste tasumine	-65 136	-78 736	-80 877
Finantseerimistegevus kokku	55 596	211 996	165 329
Likviidsete varade muutus	-9 906	-9 906	3 826

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga ja riigieelarve seadusega. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas esitatud arvestuspõhimõtetega.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes kui ei ole öeldud teisiti.

Esitusviisi muutused

Rahavoogude aruandes kajastatakse põhivara sihtfinantseerimised investeerimistegevusena (varem finantseerimistegevuse ja ekslikult ka põhitegevuse voona). Vastavalt korrigeeriti võrdlusandmed:

Konsolideeritud rahavoogude aruanne	2012 esialgne	korrigeerimine	2012 korrigeeritud
Põhitegevuse rahavood	69 545	-73 027	-3 482
Investeermisegevuse rahavood	-248 060	147 500	-100 560
Finantseerimistegevuse rahavood	195 220	-107 883	87 337
Rahavoog kokku	16 705	-33 410	-16 705

Konsolideerimata rahavoogude aruanne	2012 esialgne	korrigeerimine	2012 korrigeeritud
Põhitegevuse rahavood	8 130	-32 464	-24 334
Investeermisegevuse rahavood	-142 395	32 456	-109 939
Finantseerimistegevuse rahavood	137 062	8	137 070
Rahavoog kokku	2 797	0	2 797

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi Sangaste Vallavalitsuse kontrolli all oleva majandusüksuse (välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud tütarettevõtte) finantsnäitajad. Elimineeritud on kõik omavahelised nõuded ja kohustused, konsolideeritud

majandusüksuste vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid.

2013. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad Sangaste Vallavalitsuse ning tema valitseva mõju all oleva majandusüksuse MTÜ Sangaste Asundused finantsnäitajad.

Konsolideerimata bilansis, mis on esitatud konsolideeritud aastaaruande lisas, osalust MTÜ-s Sangaste Asundused ei kajastata.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke. Rahavoogude aruandes kajastatakse raha ja selle ekvivalentide muutust.

Maksu- lõivu, trahvi- ja muud nõuded

Nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel rendituna) renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud

kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud). Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid soetusmaksumuse, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeas. Juhul kui kinnisvarainvesteeringu objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Ettevõtte kinnisvarainvesteeringutele rakendatav amortisatsioonimäärade vahemik on 3-10% aastas. Hilisemad kulutused on lisatud kinnisvarainvesteeringu soetusmaksumusele juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab seoses kulutustega tulevikus majanduslikku kasu ning kulutuste soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Muud hilisemad kulutused (näiteks remont, hooldus) on kajastatud aruandeperioodi kuludes. Juhul, kui kinnisvarainvesteeringu objektil vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja kajastatakse soetusmaksumusega alates 2 000 eurot (v.a maa, mis võetakse arvele soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud). Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kajastatakse kuni kasutuselevõtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, liidetakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele. Rekonstrueerimisväljaminekute lisamisel hinnatakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga ja vajadusel reguleeritakse põhivara kulumi normi.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeas. Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Hooned ja rajatised	2 – 10%
Masinad ja seadmed	10 - 30%
Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika	20 - 40%
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	20 - 40%

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Aruandekohustuslane on rentnik.

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks. Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Aruandekohustuslane on rendile andja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksed kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või ettevõttel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12

kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral sihtfinantseerimise andja kontrollib toetuste sihipärast kasutamist. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse tulemiaruanDES kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemaid eraldi.

Varade sihtfinantseerimisel võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses ja saadud sihtfinantseerimine kajastatakse samal ajal tuluna.

Maksude arvestus

Põhivara soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Tulude arvestus

Kogutud maksude, lõivude ja trahvide tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt esitatud maksudeklaratsioonidele ja muudele tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Toode müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärset määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel.

Eelarve täitmine

Vallaelarve koosneb ühe eelarveaasta kõigist tuludest ja kuludest, mis kokkuvõttes viiakse tasakaalu. Eelarve koostamise eesmärk on kindlaks määrata rahaliste vahendite suurus ja selle suunamine valla hariduse, kultuuri, sotsiaalsfääri, halduse ja teiste tegevuste kulude katteks.

Eelarve koostamise aluseks on valla arengukava.

Eelarve koostamisel juhendatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ning vallavolikogu ja vallavalitsuse õigusaktidest. Eelarve täitmise ja tulemiaruaande vahe seisneb selles, et eelarve täitmise aruanne kajastab rahaliste vahendite laekumist ja kulutamist ning finantsinvesteeringute suurendamist ja vahendamist. Tulemiaruanne näitab tegelike tulude ja kulude (k.a finantstulude- ja kulude) arvestust olenemata kas tulud, kulud on laekunud.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, volikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsulteerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased, pereliikmed, samuti kan ende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Lisa 2. Raha ja selle ekvivalendid

Eurodes

	31.12.2013	31.12.2012
Sularaha	819	2 310
Arvelduskontod pankades	16 259	8 312
Raha ja selle ekvivalendid kokku	17 078	10 622
	2013	2012
Rahalt ja selle ekvivalentidelt teenitud intressitulud	4	10
Intressitulud kokku	4	10

Lisa 3. Maksud, lõivud, trahvid

Eurodes

A. Maksu-, lõivu ja trahvinõuded

Maksud brutosummas	Lühiajalised nõuded	
	31.12.2013	31.12.2012
Tulumaks	58 374	55 525
Maamaks	621	749
Muud riiklikud maksud (loodusressursside kasutamisest)	439	405
Kokku maksu- ja lõivunõuded	59 434	56 679

B. Maksu- ja lõivutulud

	Lisa	2013	2012
Maksud		583 003	560 142
Tulumaks		529 662	511 214
Maamaks		53 341	48 928
Lõivud	11	1 830	3 399
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud		1 760	2 376
Tasud vee erikasutusest	13	1 758	1 591
Saastetasud	13	2	785
Kokku maksu- ja lõivutulud		586 593	565 917

C. Maksukohustused

Maksud brutosummas	31.12.2013	31.12.2012
Kinnipeetud tulumaks	6 654	6 256
Käibemaks	79	6 029
Sotsiaalmaks	15 069	14 736
Töötuskindlustusmaksed	1 198	1 594
Kogumispensionimaksed	698	655
Ettevõtja tulumaks	0	135
Maksuvõlalt arvestatud intressikohustus	0	933
Kokku	23 698	30 338

Maksukohustused vt ka lisa 8.

Lisa 4. Muud nõuded ja ettemaksed

Eurodes

	Lühiajalised nõuded		Pikaajalised nõuded	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Nõuded ostjate vastu	44 735	38 026	0	0
<i>Ostjatelt laekumata arved</i>	52 130	45 421	0	0
<i>Ebatõenäoliselt laekuvad arved</i>	-7 395	-7 395	0	0
Nõuded müüdü põhivara eest (vt allpool tabel)	20 581	20 581	2 474	3 242
Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine (vt lisa 12)	0	24 976	0	0
Muud nõuded	214	105	0	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	1 545	3 256	0	0
Muud nõuded ja ettemaksed	67 075	86 944	2 474	3 242

Nõuded põhivara müügist jaotus järelejäänud tähtaja järgi

	Kuni 1 a	1 - 2 a	2 - 3 a	3 - 4 a	4 - 5 a	Üle 5 a	Kokku
Jääk seisuga 31.12.2012	20 581	768	768	768	768	170	23 823
Nõuded põhivara müügist	20 581	768	768	768	768	170	23 823
Jääk seisuga 31.12.2013	20 581	768	768	768	170	0	23 055
Nõuded põhivara müügist	20 581	768	768	768	170	0	23 055

Nõuded põhivara vastu koosnevad 31.12.2013 seisuga:

- 1) Lühiajaline nõue 19.813 eurot;
- 2) Lühi- ja pikaajaline nõue vastavalt 768 eurot ja 2.474 eurot koosneb Keeni sovhoosi reformikomisjoni ja eraisiku vahel 04.04.1997 sõlmitud ehitise ostu-müügi lepingu järgsest nõudest eraisiku vastu. Keeni sovhoosi reformikomisjon andis nõude Sangaste Vallavalitsusele. Eraisik tunnistas nõuet tema vastu ja kohustub iga aasta tasuma 768 eurot kuni nõude täieliku tasumiseni.

Lisa 5. Osalused

Eurodes

A. Rida-realt meetodil konsolideeritud osalused

Käesolevas konsolideeritud aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud valla valitseva mõju all olev MTÜ Sangaste Asundused.

Nimetus, aasta	Tulemiaruaande näitajad			Bilansi näitajad aasta lõpus	
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Tulem	Varad	Neto- varad
MTÜ Sangaste Asundused					
2013.a	302 195	-243 581	55 299	196 782	61 291
2012.a	216 220	217 149	-5 851	178 658	5 992

MTÜ Sangaste Asundused on asutatud 01.07.2008 Sangaste vald ja OÜ Sanva poolt. MTÜ Sangaste Asundused konsolideeritakse rida-realt meetodil Sangaste Valla aastaaruandes, kuna vastavalt MTÜ põhikirjale ühingu lõpetamise korral tuleks pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist allesjäänud vara täielikult üle Sangaste vallale.

B. Muu finantsinvesteering soetusmaksumuses

SA Valga Piirkonna Keskkonnakeskus asutati 10 omavalitusükuse poolt 2005.a

SA-le anti asutamisel üle rahaline sissemakse 300 eurot.

Detsembris 2013 võeti vastu SA lõpetamisotsus.

C. Tehingud osalustega 2012.a

Nimetus (osaluse määr)	Saldo aasta algul konsolideerimata aruandes	Ümberhindluse kahju	Müüdid 7.6.2012 müügihinnas	Kasum müügist	Saldo aasta lõpul konsolideerimata aruandes
Sanva OÜ (100%)	8 641	-3 129	6 500	988	0
Ühismajandamise OÜ (33,3%)	895	0	895	0	0
KOKKU	9 536	-3 129	7 395	988	0

Ühismajandamise OÜ müüdi Sanva OÜ-le ning Sanva OÜ müüdi SA-le Sangaste Loss.

Konsolideeritud aruandes:	Lisa	2012.a
Varade vähenemine seoses valitseva mõju kadumisega (jäakväärtuses)	7	271 931
Kahjum osaluste müügist		-154 042
Laenukohustuste vähenemine seoses valitseva mõju kadumisega	10	-83 502
Laekunud müügist		- 6 500
Vähemusaluse osa netovarast 2012.a algul		-984
Põhitegevuse rahavoogude korrigeerimine kokku		26 903

Lisa 6. Kinnisvarainvesteeringud

Eurodes

	2013	2012
Soetusmaksumus	85 077	85 077
Akumuleeritud kulum	-16 850	-13 076
Jääkväärtus aasta algul	68 227	72 001
Kulum ja allahindlus	-3 774	-3 774
Kokku liikumine	-3 774	-3 774
Soetusmaksumus	85 077	85 077
Akumuleeritud kulum	-20 624	-16 850
Jääkväärtus aasta lõpul	64 453	68 227

	Lisa	2013	2012
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulud	11	3 643	4 702
Kinnisvarainvesteeringute haldamisega seotud kulud	16	16 282	12 836

Kasutusrendile antud kinnisvarainvesteeringud

31.12.2013 seisuga

Rentnik	Vara nimetus	Soetusmaksumus	Kulum	Jääkmaksumus	Renditasu kuus	Tähtaeg
Eraisik	Keeni 7-9	16 568	4 694	11 874	18,50	31.08.14
Eraisik	Keeni 7-10	16 568	4 694	11 874	45,88	31.08.16
Eraisik	Keeni 7-11	16 340	3 159	13 181	18,50	tähtajatu
Eraisik	Keeni 7-12	16 617	4 250	12 367	32,31	tähtajatu
Eraisik	Keeni 6-1	2 237	515	1 722	8,18	tähtajatu
Eraisik	Keeni 8-5	4 154	904	3 250	24,30	30.04.14
Eraisik	Kooli 9-9	3 515	765	2 750	6,48	tähtajatu
Eraisik	Kooli 9-15	2 004	486	1 518	6,81	tähtajatu
Eraisik	Vingi 2	3 036	237	2 799	10,00	30.10.14
Eraisik	Vingi 4	3 724	920	2 803	10,86	tähtajatu
Eraisik	Kasesalu 2	119	0	119	4,60	tähtajatu
Eraisik	Kasesalu 4	119	0	119	4,24	30.11.14
Eraisik	Müüritee 1-2	59	0	59	5,32	tähtajatu
Eraisik	Müüritee 1-2	16	0	16	4,18	tähtajatu
KOKKU		18 983	3 827	15 155	2 320	

Lisa 7. Materiaalne põhivara

Eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2011	42 533	3 397 935	330 420	58 140	113 673	3 942 700
Kogunenud kulum 31.12.2011	0	-694 474	-110 853	-12 535	0	-817 862
Jääkväärtus 31.12.2011	42 533	2 703 461	219 567	45 604	113 673	3 124 838
Soetused ja parendused	667	103 053	1 748	1 125	176 928	283 521
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	0	0	58 400	0	0	58 400
Kulum ja allahindlus	0	-97 051	-27 594	-275	0	-124 920
Müüdü põhivara soetusmaksumus	0	0	-4304	0	0	-4 304
Müüdü põhivara kogunenud kulum	0	0	2152	0	0	2 152
Varade vähenemine seoses valitseva mõju kadumisega soetusmaksumuses	-128	-98 504	-140 369	0	-112 295	-351 296
Varade vähenemisega seotud kogunenud kulum	0	20 613	58 753	0	0	79 366
Ümberklassifitseerimine	0	167 253	0	0	-167 253	0
Kokku liikumised 2012	538	95 364	-51 214	849	-102 620	-57 083
Soetusmaksumus 31.12.2012	43 071	3 569 737	245 894	59 265	11 053	3 929 021
Kogunenud kulum 31.12.2012	0	-770 913	-77 542	-12 811	0	-861 265
Jääkväärtus 31.12.2012	43 071	2 798 825	168 352	46 454	11 053	3 067 755
Soetused ja parendused	250	437 867	5 382	8 005	209 084	660 588
Kulum ja allahindlus	0	-97 157	-30 181	-424	0	-127 762
Müüdü põhivara soetusmaksumus	-1 567	0	0	0	0	-1 567
Kokku liikumised 2013	538	95 364	-51 214	849	-102 620	-57 083
Soetusmaksumus 31.12.2013	41 754	4 007 604	251 276	67 270	220 137	4 588 042
Kogunenud kulum 31.12.2013	0	-868 070	-107 723	-13 235	0	-989 027
Jääkväärtus 31.12.2013	41 754	3 139 535	143 553	54 035	220 137	3 599 014

Rahavoogude aruandes põhivara eest tasutud

	Lisa	2013	2012
Soetused ja parendused	6,7	-660 588	-283 521
Tasumata põhivara eest aasta algul		-101 864	-110 618
Tasumata põhivara eest aasta lõpul		296 651	101 864
Tasumata põhivara eest aasta algul (pikaajaline)		0	-3 691
Tasutud toetaja poolt otse hankijale	12	150 308	145 029
Käibemaks põhivara soetuselt	16	-122 470	-25 262
Kokku tasutud		-437 963	-176 199

Rahavoogude aruandes põhivara eest laekunud

	Lisa	2013	2012
Põhivara müügihind		10 000	1 411
Laekumata põhivara eest aasta algul	4	20 581	20 581
Laekumata põhivara eest aasta lõpul	4	-20 581	-20 581
Laekumata põhivara eest aasta algul (pikaajaline)	4	3 242	4 010
Laekumata põhivara eest aasta lõpul (pikaajaline)	4	-2 474	-3 242
Kokku laekunud		10 768	2 179

Kapitalirendi tingimustel renditud varad

Masinad ja seadmed

Jääkväärtus 31.12.2012	2 944
Soetusmaksumus	3 925
Akumuleeritud kulum	981
Jääkväärtus 31.12.2013	2 159
Soetusmaksumus	3 925
Akumuleeritud kulum	1 766

Kasutusrendile antud materiaalne põhivara

31.12.2013 seisuga

Rentnik	Vara nimetus	Soetusmaksumus	Jääkmaksumus	Renditasu kuus	Tähtaeg
SA Sangaste Loss	Kinnitus „Sangaste Loss“	1 292 579	913 937	Tasuta	29.04.2058, pikeneb 5 aasta kaupa
KOKKU		1 292 579	913 937	0	

Vastavalt vara tasuta kasutamise lepingule 29.04.2008 kannab kasutaja SA Sangaste Loss kõik lepinguvaraga seonduvad kulud: maamaks, kindlustusmaksed (soodustatud isik Sangaste vald), haljasala rajamise ja heakorra säilitamise kulud ning mud kasutamise seotud kulud. ning mud kasutamise seotud kulud. Kasutajal on ka investeerimiskohustus (ruumide, fassadi, tehnosüsteemide renoveerimine, maa-ala planeerimine ja ehitus). Kasutajal on kohustus kasutada vara vastavalt selle sihtotstarbele, so turismi-, kultuuri-, ürituste-, majutuse- ja tootlusteostenuste osutamise eesmärgil. Kasutaja peab võimaldama omanikul, Sangaste vallal kasutada lepinguvara aastas 3 päeval tasuta. Lepingu ennetähtaegne lõpetamine toimub poolte kokkuleppel. Kui Sangaste vald ütleb lepingu ennetähtaegselt üles kasutaja SA Sangaste Loss süüst sõltumata mistahes asjолudel, kohustub Sangaste vald tasuma SA-le Sangaste Loss kõik vara renoveerimise ja parendamisega seotud kulud ning lisaks leppetrahvi 3 195 eurot lepingu tähtaja möödumiseni jäänud iga aasta eest. Sangaste vald on seadnud lepingu tähtajaks kasutaja kasuks kasutusvalduse seadmise lepingu.

Lisa 8. Muud võlad ja ettemaksud

Eurodes

	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Maksudkohustused	3c	23 698	30 338
Saadud tegevuskulude toetuste ettemaksud	12	10 389	3 717
Saadud põhivara toetuste ettemaksud	12	10 000	24 025
Muud kohustused		-29	1 412
Kokku		44 058	59 492

Lisa 9. Tingimuslikud varad ja kohustused

Eurodes

Ehituse töövõtuleping sõlmiti 21.8.2013 AS-ga Tõrva Elekter Sangaste lossi talveaia ja hispaania saali ehituseks summas 164 480 eurot, koos käibemaksuga 197.376 eurot. 2013.a teostati töid käibemaksuga summas 47.227 eurot. Seisuga 31.12.2013 oli tegemata töid koos käibemaksuga 150.149 euro väärtuses. Tööde tähtaeg on 31.7.2014.

Kõnesolevat projekti finantseeritakse Eesti-Läti-Venemaa piirülese projekti kaudu. 2013.a saadi vastavat toetust summas 66.525 eurot.

Lisa 10. Laenukohustused

Eurodes

	Järelejäänud tähtaja järgi						Kokku
	Kuni 1 a	1 - 2 a	2 - 3 a	3 - 4 a	4 - 5 a	Üle 5 a	
Jääk seisuga 31.12.2012	80 161	84 788	86 226	87 693	139 518	114 107	592 493
Pangalaenud	78 744	84 788	86 226	87 693	139 518	114 107	591 076
Kapitalirendid	1 417	0	0	0	0	0	1 417
Jääk seisuga 31.12.2013	124 013	134 779	137 252	125 443	117 123	97 804	736 414
Pangalaenud	123 786	134 779	137 252	125 443	117 123	97 804	736 187
Kapitalirendid	227	0	0	0	0	0	227

Informatsioon laenu- ja kapitalirendilepingute kaupa

Laenu andja	Lõpp- tähtaeg	Intressi- määr	Alus- valuuta	Jääk 31.12.2013	Jääk 31.12.2012
AS Swedbank (Sangaste-Keeni kergliiklustee ehituseks)	1.10.2019	1,69%	EUR	177 101	90 000
AS SEB Pank (arvelduslaen)	31.12.2013	1,632%+1%	EUR	0	0
AS SEB Pank (...)	25.07.2020	2,79%	EUR	43 583	50 203
AS SEB Pank (omaosaluste * finantseerimine)	3.05.2019	2,48%	EUR	99 850	99 603
AS SEB Pank (omaosaluste ** finantseerimine)	31.12.2019	1,69%	EUR	117 685	0
AS SEB Pank (...)	12.01.2020	0,90%	EUR	126 758	146 930
AS SEB Pank (...)	15.01.2020	0,95%	EUR	24 907	28 864
AS SEB Pank ***	10.04.2022	0,90%	EUR	67 505	75 267
.AS SEB (MTÜ Sangaste Asundused)	26.05.2017	3,31%+0,33+ 2,98%	EUR	78 798	100 209
Elion Ettevõtted AS	31.12.2013	12,6%	EUR	0	293
Swedbank Liising AS	15.04.2013		EUR	0	897
Danske Bank AS Eesti filiaal	30.03.2012		EUR	227	227
Kokku				736 414	592 493

* Sangaste-Keeni kergliiklustee, Sangaste aleviku tänavavalgustus, Keeni ja Sangaste asulate veepuhastusseadmed ja Keeni katlamaja omaosalus

** projektid "Sangaste-Keeni kergliiklustee", "Keeni elamute biokütusel töötav konteinerkatlamaja" ja "Keeni ÜVK rekonstrueerimine"

*** Keeni PK staadioni ehitus, Sangaste Pansionaadi pesuruum, Keeni PK tuletõrje signalisatsioon", "Sangaste aleviku soojaveetorustiku renoveerimine, veemajanduse haldusfirma Ühismajandamise OÜ loomine

Intressikulud

	2013	2012
Intressikulud laenudelt	12 433	16 830
Intressikulud kapitalirendilt	184	320
Intressikulud muudelt kohustustelt	111	624
Intressikulud kokku	12 728	17 774

Tehingud saadud laenudega

	Lisa	2013	2012
Algsaldo		592 493	570 883
Saadud laenud arveldusarvele		246 205	193 794
Makstud laenud arveldusarvele		-101 094	-80 041
Makstud kapitalirendid arveldusarvelt		-1 190	-8 642
Laenuvõla vähenemise seoses valitseva mõju kadumisega	5	0	-83 501
Lõppsald		736 414	592 493

Tagatised ja panditud varad

Saadud laenude tagatiseks on valla eelarvelised vahendid ja hoone bilansilise maksumusega 78 259 eurot (31.12.2012.a 79.901 eurot), millele on seatud hüpoteek summas 108 000 eurot

Lisa 11. Tulud kaupade ja teenuste müügist

Eurodes

	Lisa	2013	2012
Tulu sotsiaalbaialasest tegevusest		250 152	185 393
Tulu haridusalasest tegevusest		43 302	39 733
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	*	7 943	44 937
Üür ja rent		7 657	7 604
Tulud üldvalitsemisest		4 499	569
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest		2 389	18 356
Riigilõivud	3b	1 830	3 399
Tulu muudelt majandusaladelt		1 387	1 154
Muu toodete ja teenuste müük		517	13 825
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest		181	214
Tulud transpordi ja sidealasest tegevusest		24	2 907
Tulud kaupade ja teenuste müügist kokku		319 881	318 091
*		2013	2012
Tulu vee- ja kanalisatsiooniteenuste müügist		0	22 364
Tulu soojuse ja kütte müügist		0	14 335
Elamute ja korterite üür ja rent	6	3 643	4 702
Tulu elektrienergia müügist		4 300	3 073
Muud tulud		0	463
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud kokku		7 943	44 937

Lisa 12. Saadud toetused

Eurodes

	Tegevus- kuludeks 2013	Põhivara soeta miseks 2013	Muud toetused 2013	Toetuste nõuded 31.12.2013 (lisa 4)	Saadud ettemaksed 31.12.2013 (lisa 8)
Riigieelarvest tasandusfondi *	0	0	460 320	0	0
EAS - kergliiklustee	0	102 507	0	0	0
Balvu Novada Pasvaldiba - Sangaste Lossi talveaed	64 995	0	0	0	1 530
Maj. ja Kom. Ministeerium - teehoiuks	55 584	0	0	0	0
Innove SA - tööhõive projekt	41 452	0	0	0	0
Archimedes SA - Comenius	7 716	0	0	0	0
Kultuuriministeerium - Folkloorifestival Baltica, Sangaste lossi kõrvalhoonete renoveerimine 2000.-	7 125	0	0	0	0
Muud, sh eraisikute toetus Kaup Kõivulale 4628.-	5 208	0	0	0	680
KIK - projekt "Metsatarkusi omandamas" Keeni LPK	3 484	0	0	0	0
Rahandusministeerium - õppelaen	1 711	0	0	0	0
Töötukassa - praktikandi juhendamine	1 516	0	0	0	0
KULKA - Sangaste Seltsimaja	1 396	0	0	0	0
Hariduse Infotehnoloogia SA - Keeni PK Tiigrihüpe	1 000	0	0	0	0
PRIA - projekt "Piimanina"	844	0	0	0	0
Sotsiaalministeerium - matusekuludeks	384	0	0	0	0
Maavalitsus - kooli ujumine	224	0	0	0	8 179
Haridusministeerium	0	0	0	0	10 000
Rahalised toetused kokku	192 639	102 507	460 320	0	20 389
KIK (Keeni pumbamaja ja katlamaja rekonstrueerimine - maksed otse hankijale	0	150 308	0	0	0
Valga LV - raamatud	0	0	2 175	0	0
Mitterahalised toetused kokku	0	150 308	2 175	0	0
Saadud toetused kokku	192 639	252 815	462 495	0	20 389

Sangaste Vald
Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2013

	Tegevus- kuludeks 2012	Põhivara soetamiseks 2012	Muud toetused 2012	Toetuste nõuded 31.12.2012 (lisa 4)	Saadud ettemaksed 31.12.2012 (lisa 8)
Riigieelarvest tasandusfondi *	0	0	455 968	0	0
Innove SA - tööhõive projekt	38 205	0	0	24 976	0
Maj. ja Kom. Ministeerium - teehoiuks	0	37 491	0	0	0
Archimedes SA - Comenius	7 394	0	0	0	3 717
Maavalitsus - hajaasustuse veeprogramm, kooli ujumine	6 191	0	0	0	0
Kultuuriministeerium - Sangaste Lossi kõrvahoone renoveerimiseks	3 500	5 432	0	0	0
Rahandusministeerium	2 002	0	0	0	0
KULKA - Sangaste Seltsimaja	1 420	0	0	0	0
Rahvakultuuri Keskus	590	0	0	0	0
Muud	300	0	0	0	0
PRIA - projekt "Piimanina"	152	0	0	0	0
Haridusministeerium	0	0	0	0	10 000
Rahalised toetused kokku	59 754	42 923	455 968	24 976	13 717
Sotsiaalministeerium - elektriautod	0	58 400	0	0	0
Kredex - elektriautode laadimispunkt	3 160	0	0	0	0
Kultuuriministeerium - raamatukogu arvuti	302	0	0	0	0
Valga LV - raamatud	0	0	2 192	0	0
Rahandusministeerium - CO2 Keeni PK - maksed otse tarnijale	0	107 038	0	0	0
KIK - Keeni pumbamaja rekonstrueerimine - maksed otse hankijale	0	37 991	0	0	14 025
Mitterahalised toetused kokku	3 462	203 429	2 192	0	14 025
Saadud toetused kokku	63 216	246 352	458 160	24 976	27 742

*	2013	2012
Hariduskulude katmiseks	245 612	222 501
Toimetulekutoetusteks	18 081	18 215
Sotsiaaltoetusteks ja -teenusteks	8 225	6 615
Üldisteks kuludeks	188 402	208 637
Riigieelarvest tasandusfondi kokku	460 320	455 968

Rahavoogude aruandes laekunud põhivara sihtfinantseerimine	Lisa	2013	2012
Tulu põhivara sihtfinantseerimisest	12	252 815	246 352
Saadud põhivara sihtfinantseerimise ettemaksed aasta algul	8	-24 025	0
Saadud põhivara sihtfinantseerimise ettemaksed aasta lõpul	8	10 000	24 025
Toetus saadud põhivarana	7	0	-58 400
Tasutud toetaja poolt otse hankijale	12	-150 308	-145 029
Kokku laekunud		88 482	66 948

Lisa 13. Muud tegevustulud

Eurodes

	Lisa	2013	2012
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	6	8 432	-741
Kasum bilansivälise vara müügist		2 500	3 500
Vee erikasutustasu	3b	1 758	1 591
Muud tulud		1 400	0
Kindlustushüvitised		1 139	1 156
Saastetasu	3b	2	785
Muud tegevustulud kokku		15 231	6 291

Lisa 14. Antud toetused

Eurodes

	2013	2012
Sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele	57 330	54 948
Toimetulekutoetused	18 506	23 428
Erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks	11 484	12 203
Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele	9 888	11 373
Peretoetused (sünnitoetused, lapse koolitoetused jmt)	9 063	3 257
Muud sotsiaalabitoetused	4 742	404
Õppetootused	3 647	4 283
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	7 314	7 555
Äriühingud	7 314	5 314
Sihtasutused ja MTÜ-d	0	1 304
Otepää VV	0	937
Muu mittesihotstarbeline finantseerimine	19 626	22 920
MTÜ Valgamaa Omavalitsuste Liit	10 938	10 535
Sihtasutused ja MTÜ-d	8 688	11 745
Valgamaa Arenguagentuur SA	0	640
Antud toetused kokku	84 270	85 423

Lisa 15. Tööjõukulud

Eurodes

Tegevusvaldkond	Töötajate arv 2013	Töötasukulud 2013	Töötajate arv 2012	Töötasukulud 2012
Haridus	32	291 247	39	274 787
Sotsiaal	17	101 010	22	100 823
Vallavalitsus	8	80 371	8	66 809
Vaba aeg ja kultuur	5	28 347	7	36 030
Elamu- ja kommunaalmajandus	4	7 132	4	17 792
Volikogu	0	1 507	0	1 534
Ajutised ja koosseisuvälised	0	2 907	0	0
Töötajate arv ja töötasukulud kokku	66	512 521	80	497 775

	2013	2012
Töötasukulud	512 521	497 775
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	174 313	170 050
Erisoodustused maksudega (õppelaenude kustutamine)	1 363	2 002
Tööjõukulud kokku	688 197	669 827

Lisa 16. Muud tegevuskulud

Eurodes

	Lisa	2013	2012
Käibemaks põhivara soetuselt	7	122 470	25 262
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud		106 909	63 389
Käibemaks		71 908	65 322
Rajatiste majandamiskulud		55 291	50 191
Õppevahendite ja koolituse kulud		53 061	56 716
Toiduained ja toitlustusteenused		51 192	51 129
Sõidukite majandamiskulud		42 043	66 042
Mitmesugused muud majanduskulud		40 566	30 790
Transporditeenused		39 451	52 326
Administreerimiskulud		25 317	34 326
Kultuuri- ja vaba aja sisustamine		24 075	26 768
MeditSiini- ja hügieenitarbed		23 839	18 754
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud		17 133	19 351
Kinnisvarainvesteeringute haldamiskulud	6	16 283	12 836
Inventari majandamiskulud		7 090	7 996
Koolituskulud, sh koolituslähetus		6 350	6 818
Teavikute ja kunstiesemete kulud		3 564	3 610
Sotsiaalteenused		1 666	731
Töömashinate ja seadmete majandamiskulud		1 629	3 577
Lähetuskulu		656	1 897
Maksuvõlalt arvestatud intress		318	1 669
Riigilõivud		64	58
Tootmiskulud		0	61 479
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud		0	3 240
Ettevõtte tulumaks		0	263
Muud tegevuskulud		35	-45
Muud tegevuskulud kokku		710 910	664 495

Tootmiskulusid 2013 enam ei ole, kuna soojatootmise ettevõtte Sanva OÜ müüdi 2012 aastal, vt ka lisa 5.

Kasutusrendi kulud

	2013	2012
IT vahendid	218	240
Sõidukid	3 673	3 518
Rendikulu kasutusrendilepingutelt	3 891	3 758

Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2013
Järgmisel majandusaastal	3 912
1 - 2 aastal (2015)	2 761
2 - 3 aastal (2016)	1 834
Kokku	8 507

Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega Eurodes

2013.aastal on seotud osapooltega tehtud järgmised tehingud (turu hinnas):

- Sarapuu Gunnar (volikogu liikme lähedane pereliige) on Edasi Teenused OÜ omanik - ruumide-ja territooriumi korrashoid summa 7200 eurot.
- Marju Karavin (volikogu liige) on MTÜ Tugitare juhatuse liige - noorsootöö teenuste osutamine summas 620 eurot.
- Tuuli Merimaa (volikogu liige) on OÜ Kodox omanik ja juhatuse liige Korrashoiuteenuste osutamine. summas 582 eurot
- Ivo Pill (volikogu liige) on EELK Sangaste Püha Andrease Kogudus juhatuse liige - matuseteenus summas 512 eurot
- Rando Undrus (volikogu liige) ja Kaido Tamberg (vallavanem) on SA Sangaste Loss nõukogu liikmed - ürituste korraldamine summas 13 644 eurot

2013.aastal on seotud osapooltega tehtud järgmised tehingud (turu hinnast erinevas hinnas):

- Rando Undrus (volikogu liige) ja Kaido Tamberg (vallavanem) on SA Sangaste Loss nõukogu liikmed – põhivara tasuta kasutada andmine, vt täpsemalt lisast 7.

Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud ja soodustused:

	Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine arv (taandatuna täistööajale)		Tasude kogusumma (eurod)	
	2013	2012	2013	2012
Volikogu esimees (hüvitis)	1	1	1 507	1 533
Vallavanem	1	1	14 016	15 276
Asutuste juhid	2	2	29 250	27 026
Juhatuse liikmed (MTÜ)	1	1	7 263	6 987
KOKKU	5	5	52 036	50 822

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustuseta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasud ja hüvitised. Muid täiendavaid soodustusi pole aruandeaastal arvestatud.

Lisa 18. Bilansipäevajärgsed sündmused

Sangaste Vallavalitsus võttis AS-lt SEB Pank arvelduskrediitlaenu summas 32 000 eurot.

Sangaste kergliiklustee ehituseks 50 000 eurot.

MTÜ laenukoormus on ka bilansijärgselt suurenenud 38 000 euro võrra, investeerimislaenu limiit on 75 000 eurot, mida kasutatakse hoone renoveerimiseks ja uute pansionaadi kohtade loomiseks.

Lisa 19. Vallavalitsuse konsolideerimata aruanded

Eurodes

Konsolideerimata bilanss	31.12.2013	31.12.2012
Varad	3 621 352	3 127 318
Käibevara	98 131	129 207
Raha	13 730	9 904
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	59 434	56 679
Muud nõuded ja ettemaksed	24 967	62 624
Põhivara	3 523 221	2 998 111
Osalus sihtasutuses	300	300
Muud nõuded ja ettemaksed	2 474	3 242
Kinnisvarainvesteeringud	64 453	68 226
Materiaalne põhivara	3 455 994	2 926 343
Kohustused ja netovara	3 621 352	3 127 318
Kohustused	1 107 141	756 170
Lühiajalised kohustused	551 400	322 645
Võlad tarnijatele	405 464	207 761
Võlad töövõtjatele	3 397	8 280
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	40 663	47 845
Laenukohustused	101 876	58 759
Pikaajalised kohustused	555 741	433 525
Laenukohustused	555 741	433 525
Netovara	2 514 211	2 371 148
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	2 371 148	2 264 647
Aruandeaasta tulem	143 063	106 501

Konsolideerimata tulemiaruanne	2013	2012
Tegevustulud	1 645 450	1 492 764
Maksutulud	583 003	560 142
Tulud kaupade ja teenuste müügist	141 816	197 605
Saadud toetused	906 539	729 737
Muud tegevustulud	14 092	5 280
Tegevuskulud	-1 492 913	-1 373 188
Antud toetused	-89 270	-112 423
Tööjõukulud	-577 802	-533 910
Muud tegevuskulud	-698 080	-605 762
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-127 761	-121 093
Tegevustulem	152 537	119 576
Finantstulud ja -kulud	-9 474	-13 075
Intressikulu	-9 477	-10 942
Tulem osalustelt	0	-2 141
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	3	8
Aruandeaasta tulem	143 063	106 501

**Konsolideerimata rahavoogude
aruanne**

	2013	2012
Rahavood põhitegevusest		<i>Korrigeeritud</i>
Tegevustulem	152 537	119 576
<u>Korrigeerimised:</u>		
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	127 761	121 093
Põhivara soetuse käibemaksukulu	122 470	25 262
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	-8 432	1 752
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks (tulu)	-252 816	-208 361
Korrigeeritud tegevustulem	141 520	59 322
Põhitegevusega seotud käibevara netomuutus	34 902	-37 005
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus	-9 149	-46 651
Kokku rahavood põhitegevusest	167 274	-24 334
 Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud põhivara eest	-432 581	-185 458
Laekunud põhivara müügist	10 768	1 168
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	102 507	66 948
Laekunud osaluse müügist	0	7 395
Laekunud intresse ja muid finantstulusid	3	8
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-319 303	-109 939
 Rahavood finantseerimistegevusest		
Laekunud saadud laene	246 206	193 794
Tagasi makstud saadud laene	-79 684	-41 859
Tasutud kapitalirendi põhiosa makseid	-1 190	-3 923
Tasutud intresse ja muid finantskulusid	-9 477	-10 942
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	155 855	137 070
 Rahavood kokku	3 826	2 797
 Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	9 904	7 108
Raha ja selle ekvivalentide muutus	3 826	2 796
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	13 730	9904

Konsolideerimata netovara muutuste aruanne	Akumuleeritud tulem	Netovara kokku
Saldo 31.12.2011	2 264 647	2 264 647
Aruandeaasta tulem	106 501	106 501
Saldo 31.12.2012	2 371 148	2 371 148
Aruandeaasta tulem	143 063	143 063
Saldo 31.12.2013	2 514 211	2 514 211

Lisa 20. Selgitused eelarve täitmise aruandele

2013. aasta Sangaste vallaelarve esialgseks mahuks kujunes 1 355 671 eurot, mis võeti vastu 03.02.2013. a määrusega nr 2. Valla lisaelarve võeti vastu 26.09.2013. a määrusega nr 4. kus vähendatakse põhitegevuse tulused 32 588 euro võrra. 2013. aastal laekus tulude eelarvesse 1500 033 eurot ning kulutati 1 231 818 eurot.

TULUDE EELARVE

- üksikisiku tulumaks - laekus 526 813 eurot. 2013. aasta eelarve koostamisel kavandati üksikisiku tulumaksu laekumiseks 530 000 eurot, lisaelarvega vähendati 7 000 eurot. Aasta lõpuks laekus tulumaksu 3 813 eurot rohkem kui aasta jooksul planeeritud.
- maamaks - laekus 53 468 eurot, see on 3 468 eurot rohkem kui planeeriti. Maamaksu tulu kavandati 2013. aasta eelarve koostamisel 50 000 eurot.
- Muud tegevustulud (vee kasutusmaks ja saastetasud) – laekus 1 720 eurot seega kavandatud eelarvest 880 eurot vähem.
- Kaupade ja teenuste müük (haridustulud, sotsiaaltulud ning üüri- ja renditulud) – laekus 152 994 eurot. Eelarve koostamisel plaaniti tuluseid kaupade ja teenuste müügist 184 300 eurot, lisaelarvega vähendati summat 17 000 euro võrra. Eelarve reale "Tulu kaupade ja teenuste müügist" planeeriti tuluseid kruusa kaevandamisõiguse müügist, mida tegelikult ei toimunud. Sellest on tingitud suur vahe eelarves planeeritu ja tegeliku laekumise vahel.
- Saadavad toetused tegevuskuludeks – laekus 765 038 eurot. Esialgsesse eelarvesse oli planeeritud 588 871 eurot, lisaelarvega vähendati summat 580 183 euronit. 2013. aastal sai Sangaste Vallavalitsus rahastamisotsused kolmele suuremale projektile: EAS-ilt kergliiklustee ehitamiseks, SA-lt INNOVE tööhõive projekti jaoks ja KIK-ilt

veepuhastusseadmete soetamiseks. Toetuste laekumised toimuvad 2013. aastal ja osaliselt 2014. aastal.

KULUDE EELARVE

- Põhitegevuse kulud – esialgsesse eelarvesse planeeriti kulusid kokku summas 1 296 338 eurot, lisaeelarvega vähendati summat 25 698 euro võrra. Tegelikke kulusid tehti 1 231 818 euro eest.
- Antavad toetused tegevuskuludeks – esialgsesse eelarvesse planeeriti 121 792 eurot, lisaeelarvega suurendati summat 23 437 euro võrra. Toetusteks kulutati 134 062 eurot, seega 11 167 eurot vähem.
- Muud tegevuskulud – esialgsesse eelarvesse planeeriti kulusid 1 174 546 eurot, lisa eelarvega vähendati majandamis- ja muid kulusi 49 135 euro võrra. Tegelikke kulusid tehti 1 097 756 euro eest.
- Finantseerimistegevus – plaaniti esialgsesse eelarvesse 55 596 eurot, tegelikult suurendati kohustusi 290 732 euroni seoses sellega suurenes eelarve 211 996 euroni. Aasta lõpus võeti välja osa kergliiklusteele ettenähtud laenust, kuna ehitustegevus kallines.

MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on koostanud Sangaste Vallavalitsus.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning Sangaste Vallavalitsuse otsus aruande heakskiitmise kohta.

Sangaste Vallavalitsuse vallavanem

Kaido Tamberg